

Mødet den 23. Januar 1908.

Fraværende: Harald Jensen, Mikael Johansen og Lottrup.

1. (J. Nr. 466—07). Skrivelse fra Indenrigsministeriet om, at Grosserer Filtenborg er genvalgt som **Overligningskommissær** for 3-Aaret 1908—10 og Overretssagfører Bayer som Suppleant.

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 285—07). Fra Havneudvalget forelaa følgende Udkast til Svarskrivelse til Ministeriet for offentlige Arbejder vedrørende Spørgsmaalet om Statsbanernes Forpligtelse til at tage Del i Udgifterne ved **Sporanlæg paa nordre Havneplads:**

»Ved Skrivelse af 30. November f. A. vedrørende Spørgsmaalet om Afholdelsen af Udgiften ved en af Aarhus Havneudvalg ønsket Udvidelse af Havnesporene — hvilken Skrivelse under 3. December næstefter af Aarhus Stiftamt er meddelt Byraadet, har Ministeriet tilstillet Raadet en Afskrift af en fra Generaldirektionen for Statsbanerne over Sagen indhentet Erklæring, og til denne Erklæring har Ministeriet udtalt at kunne henholde sig. Ministeriet har herved besvaret bekræftende det af Byraadet fremsatte Spørgsmaal: om den under $\frac{30. \text{ Juni}}{15. \text{ Juli}}$ 1892 mellem Statsbanerne og Raadet afsluttede Overenskomst angaaende Udvidelse m. v., af Sporene

ved Aarhus Havn endnu kan anses gældende. Forholdet mellem Statsbanerne og Aarhus Havn, forsaavidt det angaar Havnesporenes Udvidelse m. v., vil da efter denne Afgørelse formentlig alene komme til at bero paa Forstaaelsen af bemeldte Overenskomst.

I Overenskomsten § 1 udtales det: »Ved Anlæget af nye Spor ved Havnen, for hvilke Planen er fastslaaet ved særlig Overenskomst imellem Statsbanedriften og Byraadet, og hvortil den fornødne Bevilling af Indenrigsministeriet maatte blive stillet til Statsbanedriftens Disposition, vil Arbejdet ved Sporenes Lægning, inklusive Levering af de fornødne Spormaterialier . . . være at udføre ved Statsbanedriftens Foranstaltning og paa dens Bekostning, medens o. s. v.« Denne Bestemmelse indrømmes nu af Generaldirektionen fremdeles at være gældende. Men samtidig udtales det i Generaldirektionens Erklæring, at den i Bestemmelsen indeholdte Passus: »for hvilke Planen er fastslaaet ved særlig Overenskomst o. s. v.« fastsætter en Betingelse for, at Bestemmelsen angaaende Udgiften ved nye Havnespors Anlæg kan komme til Anvendelse, og samtidig tilføjer Generaldirektionen: det er altsaa afhængigt af Ministeriets Skøn over Anlæggets Betimelighed og Nytte for Statsbanerne, om disse skulle deltage i Udgiften.«

Om dette sidste staar der jo intet i Overenskomsten. Og i det hele maa man fra Havnens Side bestemt bestride Rigtigheden af Generaldirektionens Fortolkning af den herom-meldte Bestemmelse i Overenskomsten. Det har jo ikke Sandsynligheden for sig, at man, hvor Talen — som her — er om en for en ubestemt Tid bindende Overenskomst mellem to Institutio-

ner, der have hver sin — altsaa eventuelt modstridende — Interesse, fra den ene Side skulde gaa ind paa at optage i Overenskomsten en Bestemmelse, som ganske vilde lægge det i en anden Parts Haand, om og hvorledes Overenskomsten vilde være at anbringe til Anvendelse. Men dette vilde jo blive Tilfældet, om Generaldirektionens Fortolkning skulde gælde. Fra Statsbanernes Side vilde man ved blot at bestride, at der forelaa en særlig Overenskomst, altid helt kunne slippe for at betale. Men saaledes er Forholdet selvfølgelig ikke. De foran citerede Ord i Overenskomstens § 1: »for hvilke Planen er fastslaaet ved særlig Overenskomst« indeholde ikke nogen Betingelse, men kun ligesom de derpaa følgende Ord: »og hvortil den fornødne Bevilling af Indenrigsministeriet maatte blive stillet til Statsbanedriftens Disposition« — en Angivelse af, hvad der er den sædvanlige Fremgangsmaade ved saadanne Sagers Behandling: at man først bliver enig om Anlægget og derefter fra Statsbanernes Side — om fornødent — søger Bevilling til Udgiftens Afholdelse, kan man ikke blive enig om Anlægget, saa bliver dette ikke bragt til Udførelse, og dermed er den Sag bortfalden. Men bliver man enig om Anlægget — og det vil man naturligvis altid blive; eventuelt vil jo Ministeriet kunne skille Trætten — saa er der ingen Tvivl om, hvem der skal afholde Udgiften: det er fastsat ved Overenskomstens § 1.

Under denne Sags Behandling har Generaldirektionen ganske vist ikke fulgt den foran betegnede sædvanlige — og i Overenskomsten forudsatte — Fremgangsmaade. Men heri har Byraadet eller Havneudvalget ingen Skyld. Som

det fremgaar af Udvalgets første Skrivelse til Statsbanerne vedrørende denne Sag — af 12. November 1906 — har man ikke fra Havnens Side blandet de to Sider af Sagen — Anlægget og Betalingen — sammen. Udvalget anmodede blot om, at Anlægget maatte blive udført overensstemmende med den samtidig fremsendte Plan I Generaldirektionens Svarskrivelse — af 1. Juni 1907 — udtaler Generaldirektionen imidlertid straks ikke blot, at Sporudvidelsen maa ske efter Statsbanernes ændrede Plan — hvad man fra Havnens Side i og for sig aldrig har haft noget imod — men tillige, at Statsbanerne ikke se sig i Stand til at paatage sig nogen Andel af Udgifterne ved denne — Statsbanernes egen — Plan. Af Hensyn til den pekuniære Side af Sagen udtalte derefter Udvalget — i Skrivelse af 8. Juni 1907 — at de paa Statsbanernes Plan angivne Forbindelsesspor ikke kunde anses at være i Havnens Interesse, men at dette kun formentes at gælde de paa en samtidig fremsendt ny Plan angivne Ladespor. Man anmodede derfor om, at disse Ladespor maatte blive anlagte helt for Havnekassens Regning, idet man naturligvis maatte indrømme, at der, naar Anlægget udførtes saaledes, ikke forelaa nogen særlig Overenskomst. Men herpaa svarede Generaldirektionen ved Skrivelse af 29. Juni 1907: »at man ikke kan vedblive med at udvide Læssespor o. desl. ved Havnen, uden at der samtidig sørges for Tilvejebringelsen af de fornødne Rangerspor.« Altsaa: Statsbanerne fordrer her overfor Havneudvalget — velsagtens i Banernes Interesse, i hvis ellers, — at Rangerspor skulle anlægges og anlægges overensstemmende med den af Statsbanerne ændrede Plan.

Det vil af det anførte ses, at der i Virkeligheden ikke mangler nogen særlig Overenskomst angaaende Sporenes Anlæg: Uenigheden gælder kun, hvem der skal betale. Og i hvert Fald: hvis en saadan særlig Overenskomst ikke hidtil er bleven til, saa erklærer Byraadet nu herved paa Havnens Vegne, at man ganske tiltræder den af Statsbanerne udarbejdede Plan for Sporudvidelsen, og naar saaledes Overenskomst angaaende Anlægget er tilvejebragt, kan der formentlig ingen Tvivl være om, at Overenskomsten af 1892 § 1 maa komme til Anvendelse og Udgifterne ved Anlægget afholdes i Overensstemmelse dermed. —

Det forholder sig ikke som af Generaldirektionen i dens oftnævnte Erklæring antydet, at Havnen ved at love Lejerne af de paagældende Oplagspladser, at der vilde blive tilvejebragt Sporforbindelse til disse Pladser, har opnaaet gunstigere Lejevilkkaar. Lejemaalene ere indgaaede paa samme Vilkaar som tidligere lignende Lejemaal ogsaa for Pladser som ikke ligge ved Spor. Og det kan i det hele herved bemærkes, at man fra Byens og Havnens Side helst havde ladet hele det heromtalte Areal henligge ubenyttet. Af Ejerne af de Ejendomme, som ligge paa Kystvejen lige overfor dette Areal, er det blevet gjort gældende, at man ved at udleje Arealet til Opførelse af Oplagsskure krænkedes en disse Ejere tilkommende Udsigtsret, og Ejerne have — efter at Arealet var udlejet — sagsøgt Byraadet til at lade Skurene fjerne. Den saaledes anlagte Sag verserer endnu for Retten. Men selv afset herfra maatte man fra Byens Side ønske at holde Kystvejen saavidt mulig fri for Bebyggelse mellem Vejen og Havet. Naar

man til Trods herfor gik ind paa at leje Arealet ud som sket, var det alene, fordi Havneudvalget og Byraadet ansaa sig forpligtede til, saalænge, der var Plads paa Havnens Arealer ikke at nægte Byens forretringsdrivende saadan af dem ønsket Plads til midlertidigt Oplag for Varer, der indføres gennem Havnen og for hvilke det derfor tildels kan siges at paahvile Havnen at tilvejebringe Plads. Den Indtægt, Havnen oppebærer af de indgaaede Lejemaal, er forholdsvis meget ringe og forsvinder ganske, naar Havnen skal bære den hele Udgift ved de af Generaldirektionen fordrede Sporanlæg.

Fra Generaldirektionens Side gøres det endelig gældende, at Overenskomsten af 1892 kun tager Sigte paa Anlægene ved den nuværende Havn, og at Statsbanerne derfor maa være frit stillede overfor Sporanlægene ved den ny Havn Syd for Byen. Denne Paastand strider nu i hvert Fald mod Overenskomstens Ord, der uden Forbehold omfatter ethvert Anlæg »af nye Spor ved Havnen, jfr. Overenskomstens § 1. Og da den ny Havn, der er under Anlæg, i et og alt vil blive en integrerende Del af Aarhus Havn, maatte der paavises særlige Grunde, for at Overenskomsten ikke skulde gælde Anlægget af de ved den ny Havn fornødne Spor. Saadanne særlige Grunde findes formentlig ikke. Tvertimod — de Grunde, som have ført til Overenskomsten af 1892, og som særlig have motiveret Statsbanernes Overtagelse af Forpligtelsen til at afholde en væsentlig Del af Udgifterne ved nye Sporanlæg — disse Grunde maa siges at foreligge fremdeles, ganske paa samme Maade som ved Overenskomstens Afslutning. De væsentligste af de nævnte Grunde ere jo: at Havnen

stadig bringer Statsbanerne en Mængde Gods (og iøvrigt ogsaa Personer) til Viderebefordring og bringer dem Godset i store samlede Kvantiteter og for en stor Del i en saadan Stand, at Læsningen paa Statsbanevognene er nem og billig; og at Statsbanerne, saaledes som Ordningen for Tiden er, alene besørger Transporten ad Havnesporene og opkræve Betaling derfor, en Forretning som, saavidt man kan skønne, maa bringe Statsbanerne en betydelig Indtægt. Der vil derfor i og for sig intet urimeligt være i, om Statsbanerne betalte en Afgift til Havnen for Retten til at have Sporene liggende paa Havnens Terrain. Men da det naturligvis maa indrømmes, at det ogsaa er i Havnens Interesse at have saa gode og hensigtsmæssige Spor ved Havnen som muligt, har Forholdet udviklet sig saaledes, at Udgiften ved ny Spor deles mellem Statsbanerne og Havnen. Saaledes fastslaar da ogsaa Overenskomsten af 1892 Forholdet for Aarhus Havns Vedkommende. Men dette Forhold maa da ogsaa være gældende med Hensyn til alle Sporanlæg her ved Havnen, saa længe Overenskomsten bestaar. Og at der her — ved det nye Havneanlæg — er Tale om en forholdsvis meget stor Udgift paa én Gang, kan jo ikke forandre Sagen. Statsbanerne ville ved den ny Havn faa de samme Goder og Rettigheder som ved den gamle, og — som anført — de Motiver, som have ligget til Grund for Overenskomsten af 1892 for den gamle Havns Vedkommende, foreligger ganske paa samme Maade og med samme Styrke, naar Talen er om den ny Havn.

Som tidligere bemærket, har man da ogsaa fra Havnens Side ved Udarbejdelsen i 1904 af Projektet for Anlægget af den ny Havn forudsat, at Overenskomsten af 1892 skulde brin-

ges til Anvendelse ved Anlægget af Sporene ved denne Havn. Det fremgaar bl. a. af den trykte Indstillings § 17, hvor der tales om »Havnens Andel i Sporene«.

Det hele Spørgsmaal er, som ligeledes tidligere sagt, og som det jo let vil ses bl. a. af de store Beløb, det ved den ny Havn drejer sig om, af meget stor Betydning for Havnen. Byraadet tillader sig derfor ærbødigst at anholde om, at Sagen af Ministeriet maa blive gjort til Genstand for fornyet Overvejelse, særlig paa Grundlag af den ny Skikkelse, Sagen har faaet ved den udtrykkelige Indrømmelse fra Statsbanernes Side af, at Spørgsmaalet maa afgøres i Henhold til Overenskomsten af 1892«.

Formanden oplyste, at der fremdeles var Uenighed mellem Statsbanernes Generaldirektorat og Byraadet angaaende Sporene paa Nordre Havneterræn. I Ministeriets Svar var der givet Generaldirektoratet Medhold, men Udvalget foreslog nu, at Byraadet i et nyt Andragende søgte om at faa Udgiften afholdt i Overensstemmelse med Overenskomsten af 1892, hvorved Banen vilde komme til at betale Materiel etc. og Havnens Udgift derved lettes.

Det vedtoges at tilskrive Ministeriet som af Havneudvalget foreslaaet.

3. (J. Nr. 463—07). Indstilling fra Skovudvalget om Indbydelse til Konkurrence ang. Planer for **Vejanlæg m. v. paa Marselisborgarealerne** i Henhold til følgende Program:

»I Henhold til Beslutning af . . . indbyder Aarhus Byraad til Deltagelse i en Konkurrence for Tilvejebringelse af de fornødne Planer til Udnyttelsen af de Aarhus Kommune tilhørende Arealer, som ligge mellem »Friheden«s (Ladegaardsskovens) nordre Grænse og Moesgaards

Jorder. Grænsen for det Areal, som kommer ind under den foreliggende Opgave, er paa vedlagte Generalstabsplan i 1:4000 omgivet med en graa Bremme.

1. »Friheden« ønskes behandlet som Lystskov, dog ønskes den stadig saa vidt muligt forstmæssig drevet. Der ønskes her udlagt en større eller flere mindre Legepladser for Børn. I Skoven anlægges Veje med Kørebane, Spadserer- og Cyklestier. I Nærheden af Restaurationen udlægges Plads til Møder og Folkefester.

2. Arealet A—B—C)* tænkes anvendt til Bebyggelse, dog saaledes, at der langs Holmevejen (B—C) skal lægges Villaer. Kvarteret gives saa gode Vejforbindelser som mulig med det nye Marselisborgkvarter samt gennem »Jægerskoven«, »Kirkeskoven« og »Hestehaven« med Varna, hvor en større Restauration er projekteret.

3. Arealet C—D—E—F)** udlægges til Villabebyggelse med Tilslutning til den allerede udførte Bebyggelse og det allerede fastsatte Vej-anlæg, hvilket er angivet paa Planen. Ved Planens Udarbejdelse skal der saa vidt mulig tages Hensyn til, at Udsigten fra Marselisborg Slot udover Stranden ikke ødelægges.

4. I »Jægerskov«, »Kirkeskov«, »Hestehaven« og »Thorskov« ønskes anlagt en til Rundkørsel bekvem Vej med tilliggende Spadseresti og Cyklesti gennem Skovens smukkeste Partier. Endvidere ønskes anvist en smukt beliggende Plads for en mindre Restauration ved Silistria med gode Adgangsveje. De herværende gamle Bygninger tænkes fjernede.

*) »Skovmarken« mellem Friheden og Holmevejen.

**) Arealet Ø. f. Marselisborg Slot mellem Friheden og Hestehaven.

5. Paa Plateauet G—H—J—K*) ved Silistria kan tænkes opført et Badehotel og anlagt et Villakvarter. Udkast hertil angives paa Planen med Angivelse af Forbindelse (Veje eller Stier) ned til Stranden.

6. I Skaade Skov ønskes anlagt en til Rundkørsel egnet bekvem Vej med tilliggende Spadseresti, Cyklesti og Ridesti gennem Skovens smukkeste Partier. Denne Vej bør berøre Traktørstedet »Ørnereden«.

7. Et passende Areal saa nær Byen som mulig skal udlægges og indrettes til Idrætsplads af Størrelse ca. 8 Tdr. Land med Indhegning og de fornødne Bygninger.

8. Ved de ovenfor nævnte Vejanlæg skal der tillige opnaas en saa direkte Vejforbindelse som mulig mellem Byen, Varna, Silistria og Ørnereden.

Det ønskes endvidere overvejet og besvaret, hvorvidt en Fortsættelse af den allerede anlagte Strandvej — enten i samme eller noget billigere Skikkelse, enten langs Stranden eller gennem Skoven — forbi de 3 nævnte Punkter og endende ved Ørnereden vil være ønskelig. I bekræftende Fald udarbejdes Projekt til en saadan Vej med Forbindelser (Gangsti og Veje) til de nævnte 3 Punkter.

Forslagene, som ikke ønskes ledsaget af noget Overslag, skulle indtegnes paa ovennævnte Kort i Maalestok 1 : 4000. Kortet faas ved Henvendelse til Stadsingeniørens Kontor mod et Depositum af 20 Kr., som tilbagebetales, naar Kortet returneres i uskadt Stand senest 14 Dage efter Modtagelsen.

Naar Rekvirenten meddeler, at han agter at indlevere Konkurrenceprojekt, kan Kortet be-

*) Mellem Thorskov og Skaade Skov.

holdes, og Beløbet vil da blive tilbagebetalt paa Forlangende, naar Bedømmelsen er faldet. Indsender Vedkommende intet Projekt, vil det stilledes Depositum ikke blive tilbagebetalt.

Forslagene skulle være ledsaget af en detaljeret Beskrivelse samt af de fornødne Længde- og Tverprofiler for Vejanlægene. Desuden maa paa Planen indtegnes de nye Højdekurver i saa stor Udstrækning som mulig, saa at der gives et tydeligt Billede af alle Ændringer i de bestaaende Terrænforhold.

For Vandafledningen fra de til Bebyggelse udsete Arealer behøves der ikke i Besvarelsen at gøres Rede; derimod maa Afløbsforholdene ordnes fra de nye Veje i Skovene og deres nærmeste Omgivelser.

Paa Planen anvendes følgende Farver:

Til proj.	Græsplæner	lysegrøn.
»	» Løvtræer og Buske	mørkegrøn.
»	» Naaletræer, stedsegrønne	
	Træer og Buske	blaa.
»	» Vandarealer	blaa.
»	» Veje og Gangstier	brungul.
»	» Bænke	graa.
»	» Bygninger og Koter	røde.
»	» Højdekurver	stiplet røde.

Planerne skulle indleveres til Stadsingeniørens Kontor inden den 1908
Kl. 12 Middag.

Alle Planer og Bilag skulle være forsynede med et Motto eller Mærke samt være ledsagede af en forsegleet Konvolut forsynet med samme Motto eller Mærke og indeholdende den konkurrerendes Navn og Bopæl. Konvolutten vil kun blive aabnet, saafremt det indsendte Arbejde præmieres.

De indsendte Arbejder ville blive bedømte af Aarhus Byraads Skovudvalg med tilkaldt sagkyndig Assistance.

Der raades til Præmiering over et Beløb af 3000 Kr., som efter Udvalgets Indstilling af Byraadet vil blive fordelt mellem Forfatterne til de 3 bedste Arbejder. De præmierede Arbejder ere Aarhus Kommunes Ejendom, og har Byraadet Ret til paa Grundlag af dem at lade udarbejde Planer vedrørende Udnyttelsen af de her omhandlede Arealer«.

Formanden mindede om, at Sagen tidligere havde været paa Bane, og meddelte, at Udvalget i længere Tid havde overvejet, hvorledes Vejforhold og lignende bedst skulde ordnes paa dette store Areal. Sammen med Stadsingeniøren havde Udvalget nu udarbejdet Plan for en Konkurrence. I Planen var udtalt de Ønsker, som Kommunen maatte forlange, at de konkurrerende skulde tage Hensyn til. Der var endvidere udtrykkelig fremhævet, at man ikke begærede noget Overslag. Et saadant havde nemlig ikke meget at betyde. Fik man først en tiltalende Løsning, maatte Overslaget udarbejdes i Overensstemmelse med denne.

Nørgaard var glad ved Udvalgets Beslutning om at udskrive en Konkurrence, da man intet tilfredsstillende fik, hvis man ikke havde en Generalplan. Ligeledes maatte det anses for rigtigt, at Udvalget ikke i Øjeblikket ønskede Overslag over Bekostningen. Han kunde saaledes fuldstændig tiltræde Tanken, men vilde dog for at faa noget virkelig godt foreslaa, at man henvendte sig til Arkitektforeningen og Gartnerforeningen angaaende Grundlaget for Konkurrencen og Bedømmelsen. Disse Organisationer vilde maaske ogsaa nok vejlede med Hensyn til Kortet over Arealet, for det kunde jo

tænkes, at Generalstabsplanen ikke var fyldestgørende som Basis for en saa detailleret Plan, som den man ønskede.

Filtenborg ansaa den af Hr. Nørgaard foreslaaede Fremgangsmaade for særdeles rationel og vilde gerne af Hensyn dertil være med til at sende Sagen tilbage til Udvalget. Dog maatte han gøre opmærksom paa, at man efter Hr. Nørgaards Forslag ikke kunde nøjes med den i Indstillingen nævnte Sum.

Jakob Jensen troede ikke, det vilde være nødvendigt at lade Sagen gaa tilbage til Udvalget for at faa Hr. Nørgaards Forslag drøftet. Dette Forslag havde nemlig intet med Udgiften at gøre, da de to nævnte Foreningers Bestyrelser sikkert uden Vederlag vilde være til Tjeneste med at give Raad.

Vestesen syntes godt om at faa Sagen ordnet paa den af Hr. Nørgaard foreslaaede Maade, selv om Udgiften derved skulde noget forøges. Terrænet var vel værd, at man ofrede noget paa at faa det bedst mulige ud af det. Han fandt det meget rigtigt, at Planen var holdt i ganske løse Træk, men ønskede dog at spørge, om det var med Overlæg, at der kun et enkelt Sted var nævnt Anlæg af en Ridesti, og om Grunden til, at der intet Sted var nævnt Spadserestier uden i Forbindelse med Kørebaner. Det kuperede Terræn egnede sig dog særlig for at gennemtrækkes med Spadserestier. Endelig ønskede han at spørge, hvorledes Udvalget havde tænkt Forholdet ordnet med Hensyn til Marselisborggaarden. Sandsynligvis maatte Jorden en Tid endnu udnyttes som Landbrug, men Gaarden kunde sikkert ikke vedblivende ligge paa samme Sted som nu. Om dette Forhold indeholdt Planen intet.

Filt en b o r g indrømmede, at Sagen ikke behøvede at sendes tilbage til Udvalget, selv om man vedtog Hr. Nørgaards Forslag, men det, han særlig havde ønsket at pege paa, var, at hvis dette Forslag blev vedtaget, maatte de 3000 Kr. betydelig forøges, idet de af de paagældende Foreninger nedsatte Udvalg personlig paa Stedet maatte undersøge Forholdene, og derved vilde der medgaa ikke saa ganske lidt. Men hvis der var Stemning for Forslaget, havde han intet derimod. Han var glad ved, at Hr. Vestesen interesserede sig for Ridestier i Skovene, og haabede, at Hr. Vestesen ogsaa vilde interessere sig for at faa anlagt Ridestier ved Byens Veje, hvor man længe havde savnet saadanne. I Udvalget var der Stemning for at nedlægge Gaarden og udstykke og udleje Jorden.

J a k o b J e n s e n havde altid regnet med de af Hr. Filtenborg omtalte Udgifter til sagkyndig Assistance, men de vedkom ikke det i Forslaget nævnte Præmiebeløb. Han vilde oplyse Hr. Vestesen om, at Gaarden var bortforpagtet i 14 Aar, saafremt Kommunen ønskede vedblivende at drive den som Avlsgaard. Hvis man ikke ønskede dette, hvad der om 14 Aar ikke kunde være Tale om, kunde den udstykkes. Udvalget havde kun ønsket at fastslaa de store Linier, saa derfor var der kun talt om Ridestier i Forbindelse med Hovedlinierne, og derfor maatte det blive de konkurrerendes Sag at komme med Forslag om Spadserestier.

F o r m a n d e n pegede paa, at en Del af Spørgsmaalet om Gangstier var omtalt i Planens § 8, men Udvalget skulde gerne tage under Overvejelse at faa Spørgsmaalet noget mere præciseret. Angaaende Gaarden var han af samme Mening som Hr. Jakob Jensen, ligesom han ogsaa kunde slutte sig til Hr. Jakob Jensens Udtalelse om, at

de af Hr. Filtenborg omtalte Udgifter ikke vedrørte Præmiebeløbet, men maatte henregnes til Administrationsudgifter eller lignende.

M a g n u s N i e l s e n kunde slutte sig til Forslaget. Selv om Udgiften vilde blive fordoblet, vilde det dog ikke være for dyrt for at faa Arealet planlagt paa en Gang. Han kunde ønske, at Planen nøjere omtalte Gangstier og Gaardens Fjernelse, men han vilde advare imod, at Ridestier blev for stærkt præciseret, dertil var Behovet sikkert for lille. Han haabede ikke, at denne Sag skulde blive trukket i Langdrag, saaledes at det kom til at vare for længe, inden man fik lidt Valuta at se fra det omhandlede Areal.

J a k o b J e n s e n gjorde opmærksom paa, at man, selv om man fik Udnyttelsen af Arealet projekteret, dog ikke behøvede at realisere Projektet, før man fik Raad dertil.

Indstillingen vedtoges med Tilføjende, at Udvalget anmodes om, forinden man gaar videre i Sagen at forelægge Programmet og Planen for Bestyrelsen for Akademisk Arkitektforening og Gartnerforeningen.

4. (J. Nr. 464—07). Ansøgning fra Inspektionen for **Frue Kirke** om Kommunens Garanti for et Laan paa 63500Kr., som Kirken ønsker at optage i Statskassen til Istandsættelse af Frue Kirkes Tag og Spir.

F o r m a n d e n oplyste, at Kirkens Taarn og Tag i lang Tid havde været ret brøstfældig, og at sidste Kirkesyn havde forlangt Restauration saa snart som muligt. Kirkeinspektionen havde først tænkt at søge Statstilskud, men havde underhaanden faaet oplyst, at der ikke var megen Udsigt til at blive imødekommet i saa Henseende, og den vilde nu forsøge at faa et Statslaan, men var klar

•

over, at et saadant ikke kunde opnaaes uden Kommunens Garanti.

Magnus Nielsen ønskede at se Overslag over, hvad Pengene skulde bruges til. Skrivelsen omtalte ganske vist foruden Reparation af Taarn og Tag ogsaa et nyt Ur og nye Klokker, men det vilde dog være rart at faa en Specifikation. Spirit og Taarnet trængte utvivlsomt til en Istand-sættelse, ligesom ogsaa Klokkerne nok kunde trænge til at fornyes, da de havde en daarlig Klang, men det var uforstaaeligt, hvorfor der skulde anskaffes et nyt Ur, da det gamle dog, efter hvad der var oplyst ved sidste Provstesyn var saa udmærket, at det godt kunde gøre Tjeneste endnu i hundrede Aar. Uret havde, saalænge han havde kendt det, gaaet udmærket, og det var interessant derved, at det var lavet af en Smed i et af de omliggende Landsogne, saa han syntes ikke, der var Grund til at kassere det. Han havde hørt Tale om, at det skulde være af en Slags Forfængelighedshensyn, at Kirkeinspektionen ønskede et nyt Ur, men skulde der tænkes paa et Ur med Skive, maaske endog oplyst, til alle fire Sider, maatte han dog bestemt fraraade, at man gik med dertil.

Der kunde altsaa nok spares en Del af de 65000 Kr., og i hvert Fald maatte det oplyses, hvorledes Summen skulde forrentes og amortiseres, og hvorledes Paaligningen af Kirkebidraget skulde foregaa. Han ønskede at henstille, at Sagen blev udsat, for at der kunde indhentes nærmere Oplysninger og Overslag.

Formanden havde ogsaa hørt, at Uret var udmærket, og den Side af Sagen skulde blive overvejet. Man maatte være glad ved at faa et Statslaan, hvis man kunde det, da et saadant antagelig kun skulde forrentes med ca. 3 % og lang-

somt amortiseres. Den aarlige Udgift vilde derved ogsaa blive mindre, saa Paaligningen kun vilde stige med 7—8 Øre pr. 100 Kr., altsaa fra 47 til 49 Øre. I Johannes Sogn var Kirkebidraget 89 Øre.

Simonsen var af den Mening, at Byraadet havde Pligt til at beskytte Borgerne mod alt for stor Glubskhed fra Kirkens Side. Man maatte have Garanti for, hvad Pengene skulde bruges til, saa meget mere som der taltes om, at Meningen var at forsyne Kirken med et helt nyt Taarn. Kirken lagde store og tit uretfærdige Udgifter paa Beboerne, saa man skulde vare sig for at være alt for flot med Garantien.

Formanden gjorde gældende, at der aldeles ikke var Tale om at give Kirken et nyt Udseende, hvad ogsaa den foreliggende Tegning viste.

Magnus Nielsen var klar over, at der maatte gøres noget for at faa Kirken istandsat, og da vedkommende Autoriteter havde Magt til at sige, hvad der skulde gøres, maatte man finde sig i en Ekstraudskrivning, men der blev saa ogsaa sparet noget til Reparationer. Der var ikke Tale om at forandre Kirkens Udseende. Det var givet, at Kommunen maatte stille Garantien, men Summen kunde nok nedsættes med en Snes Tusinde Kroner, saaledes at Kirkebidraget kunde holdes nede.

Formanden skulde gerne indrømme, at man manglede tilstrækkelig Oversigt over, hvad Pengene skulde bruges til, men han maatte dog hævde, at der til Uret langt fra vilde medgaa saa stort et Beløb, som Hr. Magnus Nielsen fremførte, højst en 2 à 3000 Kr., og Hr. Magnus Nielsen havde jo selv indrømmet, at Klokkerne trængte til at fornyes.

Sagen udsattes.

5. (J. Nr. 479—07). Andragende fra Formand Jacobsen, **Thors Mølle**, om Tilladelse til at opføre en Restaurationsbygning efter en af Arkitekt Aachen udarbejdet Plan ved Møllen.

Formanden meddelte, at Udvalget ansaa det for bedst indtil videre at lade Forholdene ved Tors Mølle blive uforandrede, ialt Fald indtil man saa, hvorledes det stillede sig med Varna. Desuden var de Vilkaar, som Andrageren tilbød, saa langt fra, hvad Udvalget kunde gaa ind paa, at Udvalget ikke ønskede at gaa videre med Sagen.

Nørgaard bad Udvalget heller ikke senere at indlade sig paa at forandre de primitive, gammeldags Forhold ved Tors Mølle, da disse netop var det tilstrækkende ved dette Sted.

Kunde ikke bevilges.

6. (J. Nr. 10—07). Valg af Medlem af Valgbestyrelsen for 9. Landtingskreds.

Formanden valgtes.

7. (J. Nr. 22²⁰—07). **Købekontrakt** med Murmester Leth angaaende en Byggegrund ved Assensgade, stor 660 □ Alen à 9 Kr. 50 Øre.

Godkendtes.

8. (J. Nr. 32²¹—07). **Købekontrakt** med Tømrermester H. Pedersen angaaende en Byggegrund ved Michaelsensgade stor 670 □ Alen à 8 Kr.

Godkendtes.

9. (J. Nr. 22²²—07). **Købekontrakt** med Tømrermester F. Chr. Pedersen angaaende en Byggegrund ved Hendrik Pontoppidansgade, Hjørnet af Assensgade, stor 1160 □ Alen à 9 Kr.

Godkendtes.

10. (J. Nr. 467—07), Summarisk Opgørelse af Indbyggerantallet den 16. Oktober 1907.

Sogneinddeling.	Antal Mænd.	Antal Kvinder.	Summa Mænd og Kvinder.
Domsogn	8,081	9,635	17,716
Frue Sogn	6,794	7,648	14,442
Sct. Pauls Sogn	8,622	9,649	18,271
Sct. Johannes Sogn.	2,500	2,879	5,379
Ialt. . .	25,997	29,811	55,808

1. Der er 3,717 beboede Huse.
2. Der er 3,814 flere Kvinder end Mænd.
3. I Optællingen er ikke medtaget de i Garnisonen for Tiden værende værnepligtige, heller ikke rejsende paa Hotellerne, saa Optællingen omfatter kun, hvem der har fast Ophold i Byen.

